

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Kokous 19, 1/2023

PÖYTÄKIRJA

Aika 14.2.2023 klo 12:30 – 15:30

Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Teams-kokous)

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(Eero Lehtonen, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto, emeritus)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petra Sipilä, Turun yliopisto)

Esa Hohtola, Oulun yliopisto, emeritus: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Joni Mäki, Oulun yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj, emerita: teollisuus
(Jukka Puoliväli, Charles River DRS Finland)

Emrah Yatkin, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(Niina Kemppinen, Helsingin yliopisto)

Anna Meller, Helsingin yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Lasse Saloranta, Orion Oyj)

Heidi Kivekäs, Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(Maria Lindqvist, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(Jukka Pakkanen, Fimea)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

Hanna-Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(Satu Mering, Experimentica Oy)

Paula Hirsjärvi: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Saara Reiman)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Eila Kaliste, Etelä-Suomen aluehallintovirasto)

Tiina Pullola, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
Saara Kupsala, eläinsuojeluasiamies, pysyvä asiantuntija, Ruokavirasto

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus, eläinsuojeluasiamies

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

1. Kokouksen avaus
Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.30. Kokouksessa oli mukana Johanna Englund, FIN3R-keskuksen Replacement-asiantuntija.
2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen
Pöytäkirja on ollut kommentoitavana TOKES-työtilassa. Hyväksyttiin.
3. Ministeriön terveiset
Ei käsitelty.
4. Eläinperäisten vasta-aineiden käytön vähentäminen: kuinka voitaisiin edistää?
Aiheesta on päätetty tehdä kannanotto, joka toimisi kansallisena suosituksena. Kannanottoa valmistelemaan nimettiin Petra Sipilä, Eero Lehtonen ja Eila Kaliste. Tokes-jäsenet ovat kommentoineet 7.12.2022 esitettyä luonnosta. Luonnosta on muokattu kommenttien pohjalta.

Keskustelu:

Puheenjohtaja totesi tekstissä olevan paljon hyvää, mutta se kaipasi tasapainotusta eläinperäisten ja ei-eläinperäisten vasta-aineiden kuvaamisen ja kommentoinnin suhteen. Informaatioisällön tulisi olla tasapainoinen ja neutraali.

Todettiin, että vasta-aineiden tuottamisen kuvauksissa aiemmin laajempaa tekstiä on osin supistettu. Tekstiä on hankala saada yleistajuiseksi, koska terminologia on englanninkielistä eikä hyviä suomenkielisiä vastineita eri termeille ole olemassa. Tekstin ei tulisi olla kovin pitkä. Tekstissä tulisi tulla esiin myös vaikutukset eläinten hyvinvoinnin. Asioiden kertomisjärjestyksellä voidaan parantaa luettavuutta.

Ehdotettiin rakenteeksi ensin päämäärän kertominen (eläinten käytön vähentäminen, eläinten hyvinvoinnin parantaminen) ja sitten molemman tuotantotavan osalta hyvien ja huonojen puolien kuvaaminen tieteellisten ja teknisten seikkojen suhteen sekä eläinten hyvinvoinnin kannalta.

Pohdittiin, kenelle teksti osoitetaan, suurelle yleisölle vai vasta-aineita käyttäville tutkijoille; tekstin tulisi olla sen mukainen. Todettiin Tokesin tehtävänä olevan seurata koe-eläinten käyttöä ja edistää 3R-tavoitteiden toteutumista. Vaikuttavuutta ja ohjausta ajatellen tulisi kohdentaa tutkijoille, jotka vasta-aineita käyttävät. Toisaalta kansalaisten tulisi saada ymmärrettävää tietoa asiasta. Julkaisuvaiheessa voidaan tehdä lehdistötiedote yleisemmällä tasolla.

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Lisäksi mietittiin, onko tarkoitus olla lausunto, kannanotto vai suositus. Suosituksena/ohjeistuksena voisi olla tutkijoille kehoitus selvittää, millaisia vasta-aineita he käyttävät ja miettiä mahdollisuutta siirtyä ei-eläinperäisten vasta-aineiden käyttöön.

Tekstin muokkaamiseen lupautuivat osallistumaan Eero Lehtonen, Petra Sipilä, Johanna Englund, Hanna-Marja Voipio, Outi Vainio ja Eila Kaliste. Teksti tarkistetaan 23.5.2023 kokouksessa, ja lopullinen teksti tulee olla hyväksyttävänä elokuun kokouksessa.

5. 3R-periaatteen edistäminen: Fin3R-toiminta

Fin3R-johtokunnan puheenjohtajana toimii Eero Lehtonen. Johanna Englund kertoi toiminnasta:

Keskuksella on oma viestinnän asiantuntija, joka hoitaa muun muassa sosiaalisen median tilit ja nettisivut.

Replacement – Johanna Englund: Kuopiossa järjestetään workshop aiheena soluviljely- ja 3D-organoidit.

Reduction – Mikko Airavaara: Joulukuussa oli workshop aiheena tilastolliset voima-analyysit, suunnitellaan järjestää uudestaan.

Refinement – Vootele Voikar: Toimijoiden hyvinvointiryhmille (HVR) jaettu kutsu liittyä perustettavaan suomalaiseen HVR-verkostoon. Suunnitteilla systemaattisen kirjallisuusanalyysin (systematic review) workshop.

Yhteinen 3R-symposiumi marras-joulukuussa, puhujat Suomesta ja muualta. Tutkijakoululaiset voivat hyödyntää osallistumisensa opintopisteinä.

Todettiin FIN3R:n olevan itsenäinen toimija, jonka toimintaa Tokes seuraa 3R-toiminnan osalta. Tokes myös nimittää FIN3R:n johtokunnan puheenjohtajan. Yhteistyö Tokesin ja FIN3R:n välillä on luontevaa muutenkin, koska molempien tehtävänä on edistää 3R-tavoitteita.

FIN3R:n perustamista valmisti Tokesin 3R-ryhmä, joka myös järjesti vuosien mittaan säännöllisesti 3R-koulutusta ja seminaareja.

6. ETPLAS-FELASA kysely jatkuvan ammatillisen kehittymisen (Continuing Professional Development, CPD) harmonisoinnin pohjaksi: kyselyn avulla selvitetään koulutuksen toteuttamisen tilannetta EU-maissa. Kyselyä jaetaan toiminnanharjoittajille. Suomalaisten toimijoiden taso on hyvä ao. kouluttautumisen varmistamisessa.

7. [Etiikan päivä 15.3.20232023: Luonnon- ja ympäristötutkimuksen etiikkaa](#)

TOKES:n työpajana kello 9-11 on Luonnonvaraisten eläinten merkintämenetelmät, jossa Tiina Pullola Maa- ja

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

metsätalousministeriöstä alustaa kertoen hyvinvointilainsäädännön uudistukseen liittyvästä tarpeesta määritellä sallitut merkintämenetelmät uudessa asetuksessa ja tutkimuksessa tapahtuvan eläinten merkinnän luvanvaraisuudesta. Muut esitykset: Merkintämenetelmät kaloilla, linnuilla ja suuremmilla nisäkkäillä. Iltapäivällä on Etikan päivän seminaari. Ilmoittautuminen 8.3. mennessä.

8. Muut asiat

Outi Vainio osallistuu EU-jäsenmaiden neuvottelukuntien puheenjohtajien epäviralliseen kokoukseen 4.4.2023.

9. Tiedoksi

In reference to Article 47 on the requirement for the Member States to contribute to the development and validation of alternatives, please take note of a recent statement made by the OECD Working Party of National Coordinators of the Test Guidelines Programme (WNT).

It calls for an "urgent mobilisation of national and regional resources for the demonstration of reproducibility and reliability of methods developed in single laboratories". This statement has been disseminated through the OECD's website, via the OECD ENV/EHS Newsletter, and will have also been disseminated by our colleagues in EURL ECVAM of JRC to the EU-NETVAL laboratories. Any further efforts to provide more support to the validation of alternatives and related activities would be beneficial.

You can find the complete text following link of the OECD: <https://www.oecd.org/chemicalsafety/testing/urgent-mobilisation-national-regional-resources-to-support-the-validation-of-new-methods-safety-testing-of-chemicals.pdf>

10. Seuraavat kokoukset

23.5.2023 klo 12.30–15.30 etäkokous

22.8.2023 klo 12.30–15.30 etäkokous

17. tai 18.10.2023 läsnäolokokous – toimikausi päättyy!

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 15.00.